

Уважаеми читатели,

Пред Вас е един полезен и необходим пътеводител за всеки, който иска да разбере, да приеме и да ръководи промяната в своя живот и бизнес. Предлаганата Ви книга представлява **динамична картина** на бързо променящия се свят и извежда на дневен ред въпроси, от чийто отговор зависи бъдещето ни. В нея се съдържат предизвикателни и просветляващи идеи, добри въпроси, **свежи прозрения и алтернативни начини на мислене** за това накъде отива светът на новите технологии и какво можем да очакваме от тях. Но има и нещо друго и то е, че тя ни дава някаква представа за **дълбоката промяна** в икономическия, социалния, културния и човешкия контекст, в който живеем. Промените наистина са толкова големи, че от гледна точка на историята на човечеството никога досега не е имало епоха, която да носи толкова големи **обещания за просперитет или за потенциални опасности**.

В книгата се обсъждат въпросите за **духовната сфера, енергийните мрежи и либералната демокрация**. В нея се изтъква предположението, че пред нас стои повелбата да създадем актуализиран модел на света. Отбелязва се, че както катаклизмите в миналото родиха непознатите дотогава идеологии на XX в., така и идващите революции в информационните технологии и биотехнологиите вероятно ще изискват нови визии. Това е и причината да се смята, че следващите десетилетия ще бъдат белязани от **задълбочена преоценка на ценностите** и формулирането на нови социални и политически модели.

Особено внимание е обърнато на въпросите, свързани с **икономиката, новите технологии, алгоритмите, изкуствения интелект и институциите**. Авторът смята, че мащабът и обхватът на разгръщащата се пред очите ни технологична революция вече преформулира начина, по който функционират обществените институции и организации. Особено значение сега придобива ролята, която представителите на тези институции трябва да поемат, за да овладеят сегашната технологична революция, вземайки предвид трайните сили, променящи традиционните възприятия за политиките и тяхната роля в обществото. Същевременно трябва да се има предвид, че с все по-голямото овластяване на гражданите и с по-голямата фрагментация и поляризация на населението можем да стигнем до политическите системи, които правят управлението по-трудно, а държавната власт – по-малко ефективна.

Разгледана е и **новата конфигурация на бизнеса**. Разкрит е неподозираният **потенциал на човешките възможности** и е въведен **унифициран критерий за неговите действия и бездействия**. Отделено е специално внимание на **дигиталната трансформация**, изведена на равнището на **Индустрия 5.0**. Засегнати са и въпросите за **организационната структура** на предприятието. Във връзка с това се развива идеята, че промените в новото време ще донесат и **виртуалните организационни структури**, представляващи само скелет от процеси, тъй като в тези организации по-голямата част от работата се извършва от други

икономически субекти, които на свой ред възлагат известна част от работата на следващи икономически субекти и т.н.

Жестоката конкуренция и безмилостните пазари са причина за вниманието, което се отделя на **тенденциите, оформящи пазарната конюнктура, трансформацията в профила на потребителя, обособяването на потребителската общност, новия избор на потребителя и възможностите за квантифициране на потребителското поведение**. Тази тема е изследвана в контекста на Маркетинг 4.0, представляващ подход, който комбинира **онлайн и офлайн** взаимодействието между компаниите и потребителите, съчетава стила със същността в изграждането на марката на продуктите и в крайна сметка допълва свързаността на компютъра със системата човек – човек, за да засилим ангажираността на потребителите.

Обяснимо е и вниманието, което се отделя на реформата във висшето образование. Освен нея са разгледани и въпросите, свързани с интегрирания модел на развитие и маркетинга във висшето образование. Същественото обаче е поставянето на икономиката във фокуса на образованието и науката. Очевидно е, че тези въпроси могат да бъдат решени само в орбитата на Четвъртата индустриална революция, която коренно промени начина, по който живеем, работим и се отнасяме един към друг. За да се даде обаче тласък както на новаторските фундаментални научни изследвания, така и на иновативните технологии и адаптации, академичните среди трябва по-активно да се включват в амбициозни програми за научни изследвания.

Цялостният прочит на книгата дава основание тя да бъде оценена като оригинално и задълбочено, практически ориентирано изследване на дигитализацията, обхващащо освен Индустрия 4.0 и Кобоиндустрията 5.0. В нея са намерили място всички по-съществени особености на дигитализацията. Авторът я конкретизира с понятия, категории, принципи, методи, обобщения и изводи, като изяснява какво да се съхрани от настоящето и как да се преодолеят несъответствията между новите факти и остарелите схващания. По този начин внася своя скромнен принос в преодоляването на дълбоката несигурност, породена от развитието и възприемането на новите технологии, оставащи в неведение по какъв начин ще се разгърне в бъдеще дигитализацията, задвижвана от Четвъртата индустриална революция.

Увод

Прогресът на великите нации и напредъкът в науката са се случвали и защото големи групи от хора са се обединявали около **обща кауза** и са решавали да си сътрудничат, без да са наясно кога ще достигнат целта си. Техните дела са били пътувания към други вселени – далечни светове на въображението, мозайка от наука, култура и изкуство. Когато ракетата, отпредила се към звездите, падала, те установявали каква е била причината и пробвали отново и отново. И дори когато не са успявали, са продължавали напред. Те са правили всичко това не в името на личното си благополучие, а защото имали усещането, че допринасят за **нещо по-голямо от тях самите. Нещо със стойност, която ще ги надживее.**

Независимо че е ползотворен, животът със своята дългосрочна цел никога не е бил лесен. Изискват се немалко усилия, за да може човек да води разумно своя живот. Като човешки същества ние сме природно програмирани да търсим незабавно справяне с проблемите ни, като предпочитаме тяхното лесно решаване, често пъти с **компромиси за сметка на качеството** и конкурентоспособността на постигнатите резултати. Разбира се, този **модел** би могъл да работи в краткосрочен план, но като **стратегия**, по която да се ръководи дадена организация, би имал катастрофални последици особено ако е в дългосрочен план. И въпреки това немалко организации прибягват именно до този модел на поведение.

Напълно възможно е реалността да не се налага да е такава, не е изключено сегашното състояние на икономиката ни да не е това, което би следвало да бъде. Тя просто представлява онова състояние, с което сме свикнали. Ако наистина нещата стоят така, тогава пред нас стои възможността да създадем различна реалност. Колкото по-сложен и взаимнозависим става нашият свят, толкова **понелинейна, прекъсваща и непредвидима е промяната** в него. В този смисъл той все по-малко прилича на миналото. И все по-малко на онова, което очакваме да бъде. **Теорията на хаоса** ни учи, че правата линейност, която сме свикнали да приемаме за даденост във всичко – от физиката до литературата, просто не съществува. Линейността е изкуствен начин да разглеждаме света. Реалният живот не е поредица от взаимносвързани събития, настъпващи едно след друго. Животът е **поредица от срещи**, в които едно събитие може да промени следващите по напълно непредвидим, дори унищожителен начин.

Това осъзнаване изисква свършено нов начин на разглеждане на сегашното състояние на нещата. За да преосмислим така създамата се ситуация, е нужно да заменим **старата мисловна нагласа** – идеята, че в някаква степен можем да прогнозираме развитието на икономиката – с **нова, основана на непрекъсна-**

тата промяна. Тя изисква да приемем **аберацията** като норма и да продължим напред. Истината е, че настоящето, а още по-малко бъдещето, не е продължение на миналото. То е поредица от прекъсвания и само като приемем тези прекъсвания и се справим с тях, имаме шанса да променим нещата. За да стане това, трябва да оставим миналото да си отиде. Нещо повече, необходимо е да поставяме под съмнение и в много случаи да се отказваме от **старите модели, парадигми, стратегии, старите представи и предписания за успех.**

Напълно по силите ни е да изградим **икономика на растежа**, в която познанието и дигиталните технологии да са основен фактор в изграждането на новата система за просперитет. Става въпрос за икономика, основаваща се не на земята, суровините и парите, а на интелектуалния капитал. Иначе казано, за икономика, в която потребителите имат безкраен достъп до продукти, услуги и информация. И не на последно място, за икономика на мрежите, в която или правите бизнес в реално време, или загивате.

Сегашната **технологична революция** е не само промяна на това, което правим, но и на това, което сме. Въздействието, което тя оказва върху нас като индивиди, е **комплексно**, като засяга нашата идентичност и много сродни аспекти. Имаме предвид усещането ни за неприкосновеност на личния живот, представите ни за собственост, моделите ни на потребление, времето, отделяно за работа и отдих, похватите, с които развиваме своята кариера и култивираме уменията си. Тя все повече оказва влияние върху начина, по който се срещаме с хората и развиваме взаимоотношенията си, йерархиите, от които зависим, здравето ни, а може би и доста по-скоро, отколкото си мислим, тя може да доведе до форми на „допълване“, които да ни накарат да поставим под въпрос самия характер на човешкото съществуване.

Такива **въпроси** не само съществуват, но и постоянно напомнят за себе си. Досега технологиите ни позволяваха предимно да **правим нещата по-лесно, по-бързо и по-ефективно.** Освен това те ни предоставиха и възможността за **личностно развитие.** Но вече разбираме, че заедно с добрите промени идват и много други последствия, които поставят на карта важни аспекти от живота ни.

Виждаме как личните ни разговори лице в лице все повече се изтласкват от **общуването онлайн.**¹ Съществуват опасения, че **младежите** от цяло едно поколение, напълно погълнато от социалните мрежи, **вече изпитват огромни затруднения да изслушват човека отсреща, да осъществяват контакт с очи или да разчитат езика на тялото.**² Мобилните технологии са добър пример в това отношение. Фактът, че постоянно сме **свързани**, може да ни лиши от въз-

¹ Според Шери Търкъл от Масачузетския технологичен институт 44% от днешните тийнейджъри никога не прекъсват връзката си с електронните устройства дори докато спортуват или докато се хранят със семейството или с приятели.

² Kuper S. Log Out. Switch off, Join in. In: FT Magazine, 2 October 2015. <http://www.ft.com/Content/cms/s70/fc76fce2-67b3-11e5-97do1456a776a4f5html>.